

บทวิจารณ์หนังสือ

ตำรับสร้าง(รส)ชาติ

ผู้วิจารณ์ : เตชวัน ปัญญาคุณธรรม

แนะนำหนังสือ : รศ.ดร.สุวรรณา พิชัยยงค์วงศ์ดี

โรงเรียนการเรือน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผู้แต่ง : นริศ จรัสจรรยาวงศ์

จำนวน : 352 หน้า

ปีที่พิมพ์ : 2567

สำนักพิมพ์ : มติชน

หนังสือ "ตำรับสร้าง(รส)ชาติ" ได้มีการถ่ายทอดเรื่องราวการสำรวจเส้นทางประวัติศาสตร์การสร้างสรรค์และส่งต่อสูตรอาหารในสังคมไทย โดยเริ่มต้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างมาก ผ่านการเผยแพร่ตำราอาหารที่ได้รับอิทธิพลจากทั้งในและต่างประเทศ จนกระทั่งถึงสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่การรับประทานอาหารเริ่มมีการปรับเปลี่ยนไปตามบริบททางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ยังเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเข้ามาของวัฒนธรรมอาหารต่างประเทศในช่วงเวลาต่าง ๆ เป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างรสชาติใหม่ ๆ ในอาหารไทย จากการใช้เครื่องปรุงรสต่าง ๆ ในสูตรอาหารไทย และยังได้บอกเล่าถึงการเกิดขึ้นของตำราอาหารสูตรชาวจีน ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้ในการทำอาหารแบบดั้งเดิมที่ได้รับการสืบทอดจากสมัยโบราณ รวมถึงการเผยแพร่สูตรอาหารในหมู่ชนชั้นสูง

อีกทั้งยังมีการกล่าวถึงประวัติของภัตตาคารชื่อดังในประเทศไทยที่มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอตำราอาหารที่เป็นเอกลักษณ์และมีคุณค่าในวงการอาหารไทย โดยเฉพาะสูตรอาหารที่กลายเป็นที่นิยมและถูกนำไปดัดแปลงจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคนไทยในปัจจุบัน เช่น สูตรอาหารจานด่วนที่ผู้คนสามารถหาซื้อได้ง่ายและทานได้ทุกที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนเคยลิ้มลองอย่างแน่นอน และในท้ายที่สุด หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ผู้ที่สนใจได้เห็นความสำคัญของอาหารที่ไม่เพียงแต่เป็นการทานเพื่อความอยู่รอดเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อที่สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในสังคมไทยได้อย่างชัดเจน

เรื่องราวต่าง ๆ ดังได้กล่าวข้างต้นได้รับการถ่ายทอดสู่ “คลังตำรา” ผ่านเนื้อหาภายในเล่มนี้ โดยมีเนื้อหา 6 ประเด็น ได้แก่ ประเด็น 1 แรกมีตำรากับข้าวสยาม ประเด็น 2 มุขปาฐะและลายลักษณ์สำหรับสายเยาวภากับตำราแม่ครัวหัวป่าก์ 2 สาแทรกปากะศิลป์ของสยาม ประเด็น 3 วังแตก ร.ศ. 150 สุดยอดตำรับ “คาว-หวาน” ยุคคณะราษฎร ประเด็น 4 โรงเกาเหลา กุ้งชื้อป ภัตตาคาร “จีน ฝรั่งเศส ไทย” ประเด็น 5 “ต้นถั่วเหลือง” ลัทธิโปรตีนนิสต์สมัยปฏิวัติ 2475 และประเด็น 6 คู่มือประกอบอาหารหลังสงครามสู่การฟื้นฟูกับข้าวราชสำนักกับนานาจนด่วนไทย